Lietas arhīva Nr. A42-01106-24
ECLI:LV:ADRJLTN:2024:1115.A420110624.3.S

Administratīvā rajona tiesa
Liepājas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Liepājā 2024.gada 15.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Stella Blūma,
piedaloties pieteicēja /pers. A/ pārstāvim zvērinātam advokātam Andrim Muceniekam, kā arī atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts policijas /Reģions/ reģiona pārvaldes – pārstāvei /pers. B/,
tiesas sēdē, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču platformu, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts policijas /Reģions/ reģiona pārvaldes priekšnieka /datums/lēmuma Nr./numurs/ atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas /Reģions/ reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja priekšnieka /datums/lēmumu Nr./numurs/ (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolemts anulēt pieteicējam /pers. A/ ieroču glabāšanas atļauju Nr./numurs/ (turpmāk – ieroču glabāšanas atļauja).
Pieteicējs sākotnējam lēmumam nepiekrita un to apstrīdēja.
Valsts policijas /Reģions/ reģiona pārvaldes priekšnieks /datums/pieņēma lēmumu Nr./numurs/ (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.
Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka /datums/ Tieslietu ministrijā saņemts paziņojums no Norvēģijas karalistes par to, ka /datums//Tiesa/ rajona tiesa sodījusi pieteicēju saistībā ar nodokļu nomaksas pārkāpumiem laika posmā no /datums/līdz /datums/, krimināllieta Nr./numurs/. Spriedums stājies spēkā /datums/. Līdz ar to konstatēts, ka uz pieteicēju ir attiecināms Ieroču aprites likuma 23.panta 1.punktā minētais aizliegums. Minētajā normā likumdevējs noziedzīga nodarījuma izdarīšanai nav noteicis teritoriālu piekritību, tādēļ, Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodu reģistrā (turpmāk – Sodu reģistrs) reģistrējot no Tieslietu ministrijas saņemtu informāciju par Norvēģijas karalistē spēkā stājušos tiesas spriedumu krimināllietā, informācija nodota Valsts policijai, kura kompetences ietvaros pieņēma sākotnējo lēmumu. Normatīvie akti neparedz nepieciešamību Norvēģijas karalistē izdota tiesas sprieduma atzīšanu Latvijas Republikā, lai realizētu tā izpildi, jo sprieduma izpilde ir tā izdevējvalsts kompetencē. Ieroču atļaujas anulēšana ir Latvijas Republikā realizējams ierobežojums ikvienai krimināli sodītai personai līdz sodāmības dzēšanai vai noņemšanai.

[2] Pieteikumā par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, norādīts, ka pieteicējam piemērotais tiesību liegums tiek balstīts nevis uz citas valsts izdotu nolēmumu, bet gan uz Sodu reģistrā atspoguļotu informāciju par šāda nolēmuma esību. Savukārt no Kriminālprocesa likuma C daļas „Starptautiskā sadarbība krimināltiesiskajā jomā" normām ir secināms, ka Latvijas Republikas normatīvajā regulējumā ir nostiprināta speciāla kārtība, kas nosaka citu valstu spriedumu atzīšanu un izpildi, kas konkrētajā gadījumā nav tikusi ievērota. Neveicot ārvalsts nolēmuma atzīšanu, nav iespējams noteikt, vai Latvijas Republikas teritorijā citas valsts inkriminētie noziegumi vispār ir atzīstami par sodāmiem un noziedzīgiem. Bez ārvalsts nolēmuma atzīšanas nav iespējama tā īstenošana. Informācijai Sodu reģistrā par attiecīgo Norvēģijas Karalistes nolēmumu ir tikai informatīvs raksturs un tā pati par sevi nevar radīt personai kādu tiesību liegšanu.

[3] Paskaidrojumā tiesai atbildētāja pieteikumu uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja.
Iestādes pārstāve pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[5] Lietā ir strīds par to, vai, pamatojoties uz Sodu reģistrā reģistrēto informāciju par attiecībā uz pieteicēju Norvēģijas karalistē pieņemtu tiesas spriedumu, pieteicējam pamatoti anulēta ieroču glabāšanas atļauja.

[6] Ieroču aprites likuma 23.panta 1.punkts noteic, ka šaujamieroča vai lielas enerģijas pneimatiskā ieroča iegādāšanās atļauju, glabāšanas atļauju, nēsāšanas atļauju un ieroču kolekcijas atļauju aizliegts izsniegt fiziskajai personai, kura sodīta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, — pirms sodāmības dzēšanas vai noņemšanas.
Minētā likuma 24.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka Valsts policija anulē ieroča atļaujas vai nepagarina to derīguma termiņu, ja uz personu attiecas šā likuma 23.panta 1., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. un 16. punktā minētie aizliegumi.

[7] No lietas materiāliem izriet, ka /datums/stājies spēkā Norvēģijas karalistes tiesas /datums/spriedums krimināllietā Nr./numurs/, ar kuru pieteicējam piespriests 30 dienu nosacīts sods ar pārbaudes laiku uz diviem gadiem un naudas sods 765 187 NOK apmērā par pārkāpumiem, kas izdarīti laika posmā no /datums/līdz /datums/(*lietas 27.lapa*). Nav strīda, ka /datums/ Tieslietu ministrija Sodu reģistrā reģistrēja paziņojumu par minēto Norvēģijas karalistes tiesas spriedumu (*lietas 31.lapa*). Savukārt iestāde, konstatējot, ka par pieteicēju saņemta šāda informācija, pieņēma lēmumu par

ieroču glabāšanas atļaujas anulēšanu pieteicējam.

[8] Atbilstoši Krimināllikuma 6.pantam par noziedzīgu nodarījumu atzīstams ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarīts kaitīgs nodarījums (darbība vai bezdarbība), kurš paredzēts Krimināllikumā un par kura izdarīšanu draud krimināls sods. Turklāt noziedzīga nodarījuma juridisko kvalifikāciju nosaka nodarījuma faktisko apstākļu (faktisko pazīmju) atbilstība Krimināllikuma panta dispozīcijā norādītajām noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (juridiskajām pazīmēm) (sk. *Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada 24.janvāra lēmuma lietā Nr.SKK-15/2013*).

Tas nozīmē, ka Latvijā par noziedzīgiem nodarījumiem ir atzīstamas tikai tādas darbības vai bezdarbība, kuras faktiskās pazīmes atbilst Krimināllikumā noteikto pantu dispozīcijām. Savukārt atbilstoši Krimināllikuma 1.pantam pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, t.i., kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi Krimināllikumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. Persona, kura ir izdarījusi nodarījumu, kurš saskaņā ar Krimināllikumu nav kvalificējams kā noziedzīgs nodarījums un par kuru Latvijā nevar saukt pie kriminālatbildības, nevar tikt uzskatīta par sodītu saskaņā ar Krimināllikumu.

Krimināllikuma 4.panta, kas reglamentē Krimināllikuma spēku ārpus Latvijas teritorijas, pirmā daļa noteic, ka Latvijas pilsoņi, nepilsoņi vai ārzemnieki, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, par citas valsts teritorijā vai ārpus jebkuras teritorijas izdarītu nodarījumu neatkarīgi no tā, vai tas izdarīšanas vietā atzīts par noziedzīgu un sodāmu, saucami pie atbildības Latvijas teritorijā saskaņā ar šo likumu.

Tādējādi secināms, ka krimināls soda jēdziena noteikšana un piemērošana ir Latvijas Republikas valsts kompetence, kas pēc būtības nepakļaujas citu valstu tiesību aktiem.

Detalizētu valstu savstarpējo noziedzīgo nodarījumu atzīšanas mehānismu spēkā esošais starptautiskais regulējums paredz tikai krimināls soda izpildes nolūkā, tostarp nosakot arī ārvalstī izdarīto noziedzīgo nodarījumu pielīdzināšanas procedūru nacionālajos tiesību aktos noteiktajam. Tā, Nolīguma starp Latvijas Republikas valdību un Norvēģijas Karalistes valdību par tādu spriedumu krimināllietās atzīšanu un izpildi, ar kuriem tiek piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi (*stājās spēkā 2012.gada 28.martā*) 7.pantā, kas noteic sprieduma atzīšanu un soda izpildi, paredzēts, ja soda ilgums neatbilst izpildes valsts tiesību aktiem, izpildes valsts kompetentā iestāde var nolemt sodu pielāgot, bet tikai tad, ja minētais sods pārsniedz augstāko iespējamo sodu, kas šīs valsts tiesību aktos paredzēts par līdzīgiem noziedzīgiem nodarījumiem. Pielāgotais sods nav mazāks par augstāko iespējamo sodu, kas izpildes valsts tiesību aktos paredzēts par līdzīgiem noziedzīgiem nodarījumiem; ja soda veids neatbilst izpildes valsts tiesību aktiem, izpildes valsts kompetentā iestāde var pielāgot to sodam vai pasākumam, kas paredzēts šīs valsts tiesību aktos par līdzīgiem noziedzīgiem nodarījumiem. Šāds sods vai pasākums pēc iespējas atbilst sodam, kas piespriests sprieduma valstī, un tāpēc sodu nepārvērš par naudassodu. Minētā nolīguma 8.pantā, kur uzskaitīti neatzīšanas un neizpildīšanas pamati, tostarp norādīts, ka izpildes valsts kompetentā iestāde var atteikties atzīt spriedumu un izpildīt sodu, ja spriedums attiecas uz darbībām, kuras saskaņā ar izpildes valsts tiesību aktiem netiek uzskatītas par noziedzīgu nodarījumu.

Tas, ka nepieciešams veikt ārvalstī izdarīta noziedzīga nodarījuma pielīdzināšanas procedūru nacionālajos tiesību aktos noteiktajam izriet no Kriminālprocesa likuma normām.

Kriminālprocesa likuma 749.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ārvalstī piespriesta soda izpildīšana Latvijā ir šā soda pamatotības un tiesiskuma bezstrīdus atzīšana un izpildīšana tādā pašā kārtībā, kā tad, ja sods būtu noteikts Latvijā notikušā krimināprocesā. Savukārt Kriminālprocesa likuma 749.panta otrā daļa paredz, ka ārvalstī piespriesta soda pamatotības un tiesiskuma atzīšana neizslēdz tā saskaņošanu ar Krimināllikumā paredzēto sankciju par tādu pašu nodarījumu.

Turklāt Kriminālprocesa likuma 751.panta 4.punktā noteikts, ka ārvalstī piespriesta soda izpildīšanas lūgumu var atteikt, ja ārvalstī notiesāto personu par tādu pašu nodarījumu nevarētu sodīt saskaņā ar Krimināllikumu.

Tādējādi soda atzīšanai saskaņā ar Kriminālprocesa likumā paredzēto procedūru ir tādas sekas, ka personai Latvijā tiek izpildīts ārvalstī piespriestais sods. No iepriekš norādītā izriet, ka jebkuram galīgam krimināltiesas nolēmumam, ar ko konstatē vainu noziedzīgā nodarījumā, jārada līdzvērtīgas tiesiskas sekas citā valstī, un šim nolūkam jāveic izvērtējums, vai attiecīgais noziedzīgais nodarījums par tādu atzīstams arī šajā valstī.

Latvijā nav spēkā citu valstu normatīvais regulējums par to, kas ir atzīstams par krimināl nozieguma. Līdz ar to arī Ieroču aprites likuma 23.panta 1.punktā lietotais noziedzīga nodarījuma jēdziens ir izprotams Krimināllikuma izpratnē. Uz to, ka Ieroču aprites likuma regulējums ir cieši saistīts tieši ar Krimināllikumu, norāda arī tas, ka atsevišķos 23.panta punktos ir tieša atsauce uz Krimināllikumu: Ieroču aprites likuma 23.panta 3., 4. un 5.punktā norādīts, ka šaujamieroča vai lielas enerģijas pneimatiskā ieroča iegādāšanās atļauju, glabāšanas atļauju, nēsāšanas atļauju un ieroču kolekcijas atļauju aizliegts izsniegt fiziskajai personai, kura atbrīvota no kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikuma 58.pantu, - kamēr nav pagājis gads pēc attiecīgā lēmuma stāšanās spēkā; kura nosacīti atbrīvota no kriminālatbildības saskaņā ar Krimināllikuma 58.[1]pantu, - pirms pārbaudes laika beigām; kura atbrīvota no soda saskaņā ar Krimināllikuma 59.pantu, - kamēr nav pagājis gads pēc nolēmuma par atbrīvošanu no soda stāšanās spēkā.

Attiecīgi iestādei bija jāveic izvērtējums, vai pieteicējs ir sodīts par tādu noziegumu, kas būtu atzīstams par noziedzīgu nodarījumu Krimināllikuma izpratnē.

Šajā gadījumā iestāde pieņēma lēmumu, pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Soda reģistrā reģistrētu informāciju.

Sodu reģistra likuma mērķis, kā to paredz likuma 1.pants, ir izveidot vienotu uzskaiti par noziedzīgus nodarījumus un administratīvos pārkāpumus izdarījušām personām, lai veicinātu šo nodarījumu un pārkāpumu novēršanu un atklāšanu, kā arī par tiem personai noteiktā soda izpildes un tiesību ierobežojumu kontroli.

Atbilstoši minētā likuma 2.pantā noteiktajam Sodu reģistrs ir valsts informācijas sistēma, kuras pārzinis un turētājs ir Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs.

Atbilstoši 2001.gada 11.oktobrī pieņemtā Sodu reģistra likuma anotācijai Sodu reģistrs tika izveidots, lai apkopotu ziņas par personas sodāmību un lai nepieciešamības gadījumā kompetentajai iestādei vai institūcijai būtu iespēja saņemt informāciju par attiecīgās personas sodāmību. No minētā izriet, ka Sodu reģistrā iekļautajām ziņām par personas sodāmību ir tikai informatīvs raksturs. Minēto ziņu atrašanās Sodu reģistrā un to saņemšana pati par sevi nerada attiecīgajai personai tiesiskas sekas (*https://titania.saeima.lv/LIVS11/SaeimaLIVS11.nsf/0/85775C0C5A06ED60C2257B560037A7CC?OpenDocument*).

[9] Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka Norvēģijas Karalistes tiesa sodījusi pieteicēju saistībā ar nodokļu nomaksas pārkāpumiem laika posmā no /datums/līdz /datums/. Tomēr iestādei detalizētāk nav zināma pārkāpuma būtība, kompetentajai iestādei nav pieprasīts attiecīgais spriedums, lai Valsts policija varētu veikt izvērtējumu, vai pieteicēja pieļautie pārkāpumi ir atzīstami par noziedzīgu nodarījumu arī Latvijā. Tā kā iestāde šādu analīzi lēmumā nav veikusi, bet ir izmantojusi ziņas no datu bāzes bez tālākas šo ziņu analīzes, šādu rīcību nevar atzīt par pareizu.

Konkrētajā gadījumā nav zināms, kā izpaudies pieļautais pārkāpums un attiecīgi, vai pieteicēja pieļautais pārkāpums ir atzīstams par noziedzīgu nodarījumu Krimināllikuma izpratnē. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir atceļams.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicējs ir samaksājis valsts nodevu 30 *euro* par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Tā kā pieteikums ir apmierināms, par labu pieteicējam no Valsts policijas piespriežama valsts nodeva 30 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Apmierināt /pers. A/ pieteikumu.

Atcelt Valsts policijas /Reģions/ reģiona pārvaldes priekšnieka /datums/lēmumu Nr./numurs/ no tā pieņemšanas dienas.

Piespriest no Valsts policijas par labu /pers. A/ viņa samaksāto valsts nodevu 30 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajai apgabaltiesai viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.